

echter de perfecte consequentie van haar statuut als gesubsidieerde die het aan de subsidiënt verplicht is het profiel van de sponsor te steunen. Hoe zou de subsidiënt een bescheiden onderzoek naar de tekst en de eigen plaats, naar het publiek en de scène in de contemporaine wereld willen steunen? Een gesubsidieerde en gesponsorde cultuur is tegelijk de publieke bekentenis van haar radicale fragiliteit én moet die fragiliteit negeren omwille van de subsidie en sponsorgelden. De gesubsidieerde cultuur is uiteraard de heimelijke buikspreker van de geldschietster. Het maatschappelijk belang van de gesubsidieerde sector is een voorwaarde voor de subsidie. Dat maatschappelijke belang moet niet ondervraagd maar integendeel geafficheerd worden als vanzelfsprekend. Zo walmt uit de theateraffiches (maar ook uit zovele andere cultuuraffiches) een zeer onsympathiek en uiterst misplaatst triumfalisme omhoog. Resultante van slecht geweten, van het onevenwicht tussen de cultuur-politieke agenda op glanspapier en de knagende zelftwijfel van het hele cultuurbe-

drijf. De gesubsidieerde cultuur vandaag (is er nog een andere?) doorloopt in eindeloze compensatiebewegingen de nieuwe horigheid.

Niet toevallig misschien dat het theater haar verloren autonomie compenseert door een onafhankelijkheidsverklaring tegenover de traditie, de tekst, het repertoire. Dat manoeuvre zie je niet alleen op de scène, maar ook in de affiche. Voorstellingen worden regiecreaties en verliezen hun uitvoeringsstatuut. Gaat men naar een Shakespeare of naar een Marijnen? Dat conflict wordt op de affiche steevast uitgevochten in termen van fotografie.

Theateraffiches zijn (samen met politieke affiches) de laatste plaatsen waar je nog klassieke, ongemanipuleerde fotografie aan de muren van de stad ziet. Portretten met uitzonderlijk indringende koppen, heftige en dynamische scènebeelden. Toch is mijn liefde voor fotografie zelden gediend met dit materiaal. De foto staat hier voor het geloofwaardige zelf: het is een naturalistische demagogie die hier gehanteerd wordt. Zie eens hoe echt, hoe

direct, hoe authentiek dit is! Ieder vermoeden van conventie en ritueel moet uitgebannen worden via het geloof in het fotografisch document. Noch de fotografie, noch het theater komen hier correct uit te voorschijn. Het fotografische beeld staat aan de kant van regie en voorstelling, maar geeft zelden de filosofie ervan aan. Er is eerder sprake van een chantage met hét fotografische, dan een subtiele fotografische verhouding tot het werkstuk zelf. Fotografisch naturalisme is een lay-out-instrument, fotografie wordt niet ingezet als middel om de filosofie van een regie aan te geven. Tenzij natuurlijk blijkt dat naturalisme op de scène triomfeert.

De affiche die een soort dramaturg zou kunnen zijn naar het publiek toe, speelt die rol niet. Het is pr-materiaal, waarin geen enkele meta-positie wordt ingenomen. Meta-positie die in het hele cultuurbedrijf steeds moeilijker kan ingenomen worden. Alsof de retoriek van de overlevingsstrijd iedere reflectie heeft verlamd.

